

نقش آب در معماری باغ‌های ایرانی

رعنا سیدستاری^{۱*}، لیلا شیرازی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، (r.seyedsattari@gmail.com)

۲- مدرس دانشگاه آزاد صوفیان و ممقان، (leilashiriazar@yahoo.com)

چکیده

از دیرباز همواره اعتقادات و باورها، آداب و رسوم، نحوه‌ی نیایش و پرستش و نوع اندیشه‌های متفاوت هر مردمی از یک شناخت عرفانی سرچشمه می‌گیرد که در شکل‌گیری معابد و نیایشگاه‌های ایشان نقشی اساسی ایفا کرده است. از آنجایی که اعتقادات و باورها در طول تاریخ در حال تغییر بوده و با این تغییرات در اعتقادات مردم تغییراتی نیز در ساخت پرستشگاه‌ها بوجود آمده است؛ ولی با این حال همواره حضور انسان‌ها در معماری این فضا تاثیرگذار بوده است، و این بدین معنی است که حضور انسان نیایش کننده به ساختمان نیایشگاه‌ها هویت می‌دهد. این مقاله سعی دارد تا نماد حضور الهی را در فضای نیایشی که جلوه‌گرترین بخش نیایشگاه‌ها هستند و می‌توانند کل معماری این بناها را تحت تاثیر خود قرار دهند را تحلیل نماید. در این روند نخست به تعریف عرفان و مبانی عرفان در معماری پرداخته و سپس معماری پرستشگاه‌ها در ایران و هند مورد بررسی قرار گرفته و اشتراکات و اختلافات آنان بیان گردیده است. هدف این مقاله، شناخت میراث فرهنگی به جای مانده از اقوام و ملل ایران و هند و وابستگی‌های تاریخی و روابط کهن جهت نزدیکی و تعامل این تمدن‌ها و مطالعه وجوه اشتراک و اختلاف معماری آتشکده‌های زرتشتی و استوپاهای بودایی است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که، هر دو کشور، ایران و هند دو تمدن بزرگ و باستانی هستند که هر دو از یک اصل و تبارند. ساکنان هند و ایران در طول تاریخ حتی پیش از ورود قوم آریان با یکدیگر ارتباط داشتند. در این دو تمدن اشتراکاتی در کالبد معماری، نمادها و اندیشه‌های آنان وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: عرفان، آتشکده، زرتشت، معابد، بودا.

مقدمه